

Principii și bune practici transferabile pentru evaluarea proiectelor de cercetare

Februarie 2026

uefiscdi

Funded by
the European Union

ARIA project
Advancing Responsible Research Assessment at UEFISCDI

Detalii privind publicarea

Livrabil 1.1. Principii și bune practici transferabile pentru evaluarea proiectelor de cercetare

UEFISCDI - Unitatea Executiva pentru Finantarea Invatamantului Superior, a Cercetarii, Dezvoltarii si Inovarii

Publicat: Februarie 2026

DOI: 10.5281/zenodo.18863180

Autori: [UEFISCDI](#), [Ioana Trif](#), [Ioana Spanache](#), [Alina Irimia](#)

Acest ghid a fost elaborat de UEFISCDI în cadrul proiectului **ARIA - Advancing Responsible and Inclusive Assessment at UEFISCDI**. Proiectul este finanțat prin programul Horizon Europe, în cadrul **CoARA Boost Cascade Funding Call - A doua rundă**. *Proiectul ARIA sprijină promovarea unor practici responsabile și incluzive de evaluare a cercetării, în conformitate cu principiile Acordului privind Reformarea Evaluării Cercetării.*

Disclaimer

Acest document reflectă opiniile autorilor și ale contributorilor implicați în elaborarea sa și nu reprezintă în mod necesar poziția oficială sau politicile Comisiei Europene sau ale altor organizații afiliate.

Cuprins

1. Introducere	3
2. Principii și bune practici în evaluarea proiectelor de cercetare	3
3. Concluzii	8
4. Referințe	9

1. Introducere

Livrabilul D1.1 a fost elaborat în cadrul activității 1 din proiectul [ARIA](#) - Advancing Responsible and Inclusive Assessment at UEFISCDI, finanțat prin programul Horizon Europe - CoARA Boost Cascade Funding Call 2.

Proiectul ARIA, implementat de UEFISCDI în perioada 1 septembrie 2025 - 31 august 2026, are ca obiectiv principal accelerarea adoptării principiilor [CoARA](#) în procesele interne de evaluare a cercetării. Acesta reprezintă un pas concret în implementarea [Planului de acțiune al UEFISCDI](#) pentru reformarea evaluării cercetării, publicat la 10 februarie 2025.

Livrabilul D1.1 prezintă un set de principii și bune practici pentru proiectarea și implementarea proceselor de evaluare în cadrul programelor de finanțare a cercetării, cu accent pe evaluarea calitativă și alinierea la principiile [CoARA](#). Astfel, documentul servește ca ghid transferabil pentru instituțiile care doresc să adopte principii [CoARA](#) în programele lor de finanțare a cercetării.

Principiile [CoARA](#) reprezintă un cadru internațional dedicat reformării evaluării cercetării, axat pe promovarea calității științifice, echității, transparenței și recunoașterii diverselor contribuții și traiectorii profesionale ale cercetătorilor. Aceste principii susțin o evaluare mai incluzivă și responsabilă, care ia în considerare contextul disciplinar, tipurile variate de rezultate și impactul proiectelor de cercetare la nivel științific, social, economic și tehnologic. Adoptarea principiilor CoARA în procesele de selecție și evaluare contribuie la crearea unui mediu de cercetare mai echilibrat și mai inovator, reducând dependența excesivă de indicatori cantitativi și promovând o cultură a recunoașterii contribuțiilor autentice ale cercetătorilor.

Documentul de față are caracter orientativ și prezintă principii și bune practici generale, formulate în spiritul principiilor [CoARA](#), care pot fi adaptate în funcție de contextul instituțional, fără a descrie, evalua sau impune practici instituționale specifice și fără a substitui reglementările naționale sau instituționale aplicabile.

2. Principii și bune practici în evaluarea proiectelor de cercetare

În continuare sunt prezentate bune practici în evaluarea proiectelor de cercetare, care reflectă principiile de calitate științifică, echitate, transparență și recunoaștere a contribuțiilor în cercetare și traiectoriilor profesionale ale cercetătorilor, în conformitate cu principiile [CoARA](#). Acestea integrează angajamentele principale ale CoARA Agreement, inclusiv:

- Recunoașterea diversității contribuțiilor și a traiectoriilor profesionale în cercetare, în funcție de specificul și natura acesteia.
- Fundamentarea evaluării cercetării în principal pe criterii calitative, cu peer review central, susținut de utilizarea responsabilă a indicatorilor cantitativi.
- Renunțarea la utilizarea inadecvată a metricilor bazate pe publicații sau reviste, în special Journal Impact Factor (JIF) și indice h, în evaluarea cercetării.

Fiecare dintre bunele practici prezentate mai jos contribuie la implementarea acestor principii CoARA, sprijinind un proces de evaluare responsabil, echitabil și transparent:

a. Peer review calitativ robust și bine operaționalizat.

Un proces de evaluare a proiectelor de cercetare poate fi realizat de evaluatori internaționali.

Acesta poate include mecanisme clare privind evaluarea individuală, pentru atingerea consensului, gestionarea dezacordurilor, elaborarea unui raport intermediar de evaluare și a unui raport de consens, posibilitatea de răspuns a aplicanților/a directorului de proiect (rebuttal), precum și deliberare în panel pentru cazurile fără consens și/sau pentru proiectele care depășesc un prag de punctaj.

Coerența dintre comentariile evaluatorilor și scorurile acordate poate fi întărită prin cerința de a formula puncte tari și puncte slabe pentru fiecare criteriu și subcriteriu de evaluare, precum și prin mecanisme de monitorizare procedurală.

Legătură CoARA: Această practică respectă angajamentele CoARA privind evaluarea calitativă și peer review-ul central, asigurând o evaluare responsabilă și bazată pe consens.

b. Evaluare calitativă, axată pe calitatea științifică intrinsecă a proiectului de cercetare.

Evaluarea proiectelor de cercetare poate fi axată pe originalitate, noutate, ambiție, metodologie, raportarea la stadiul actual al cunoașterii și contribuția potențială la dezvoltarea cunoașterii, fără impunerea de metrici în fișa de evaluare și fără solicitarea unor indicatori de tip factor de impact sau indice h în evaluarea propriu-zisă.

Legătură CoARA: Aceasta reflectă angajamentul CoARA de a reduce dependența de indicatorii bibliometrici și de a prioritiza evaluarea calitativă a cercetării.

c. Introducerea CV-ului narativ și a unui număr limitat de rezultate de cercetare în instrumentele de evaluare.

Integrarea CV-ului narativ sau a unei secțiuni narative în template-ul de CV tradițional și limitarea track record-ului la un număr maxim de rezultate (de exemplu, un număr limitat, stabilit în funcție de specificul competiției cum ar fi zece rezultate de cercetare), pot susține o orientare către calitate, relevanță și impact, în detrimentul cantității și pot crea premisele unei evaluări mai contextualizate.

Legătură CoARA: Această abordare promovează recunoașterea diversității contribuțiilor și a traiectoriilor cercetătorilor, conform angajamentelor CoARA privind recunoașterea contribuțiilor variate.

d. Oferirea de materiale suport privind utilizarea CV-ului narativ și a diversității rezultatelor de cercetare în evaluare.

Poate fi utilă punerea la dispoziția aplicanților și evaluatorilor a unor instrucțiuni privind completarea și interpretarea CV-ului narativ sau a secțiunii narative din CV-ul tradițional și modul în care sunt considerate și valorizate rezultatele de cercetare raportate în track record. Dezvoltarea și diseminarea largă a unor astfel de materiale suport ar putea sprijini o înțelegere comună a așteptărilor și ar consolida o abordare calitativă, aliniată principiilor CoARA.

Legătură CoARA: Această măsură reflectă angajamentele CoARA de a susține evaluarea calitativă și contextualizată a contribuțiilor cercetătorilor, de a recunoaște diversitatea rezultatelor și traiectoriilor profesionale și de a promova o evaluare mai responsabilă, incluzivă și adaptată specificului disciplinar.

e. Evaluare calitativă a profilului directorului de proiect.

Evaluarea directorului de proiect poate fi realizată pe baza unor secțiuni dedicate din formularul de aplicare și a template-ului de CV și track record, punând accent pe descrieri calitative și contextualizate ale capacității științifice, creativității, leadership-ului, relevanței activității anterioare și capacității de a conduce cercetări cu impact, în conformitate cu principiile CoARA.

Legătură CoARA: Aceasta susține principiile CoARA privind recunoașterea contextului și a contribuțiilor autentice ale cercetătorilor.

f. Recunoașterea traiectoriilor și a contribuțiilor în cercetare în termeni mai largi decât rezultatele științifice tradiționale.

Template-ul de CV + track record utilizat în programele de finanțare poate include secțiuni care să permită reflectarea unei game largi de experiențe și contribuții (publicații științifice, brevete, software, tehnologii, seturi de date, modele, metode, teorii, algoritmi, protocoale, contribuții la politici publice, strategii, fluxuri de lucru, colaborarea cu actorii societali etc.), precum și a rolurilor (inclusiv management de

proiect, teaching, supervizare, trainer, mentor, alte poziții ocupate și alte experiențe profesionale relevante), inclusiv pauzele de carieră.

Suplimentar, ar putea fi utilă elaborarea unui material cu linii directoare sau referințe relevante, care să ofere evaluatorilor repere orientative și exemple de bune practici pentru evaluarea calitativă a unei varietăți mai largi de contribuții.

Atunci când aplică pentru o competiție de finanțare, e recomandat ca aplicanții să beneficieze de flexibilitate și să nu fie limitați în mod strict la o listă prestabilită de rezultate și activități, primind doar câteva exemple orientative. Aceasta le permite să furnizeze informații despre rezultatele și activitățile pe care le consideră cele mai relevante, recunoscând diferențele care pot exista între disciplinele de cercetare.

De asemenea, criteriile de evaluare ale proiectelor de cercetare pot promova și recunoaște o gamă largă de rezultate de cercetare, în conformitate cu principiile CoARA.

Menționarea explicită a acestor tipuri de output-uri ar putea ghida mai clar aplicanții și evaluatorii și ar consolida alinierea cu CoARA în ce privește recunoașterea unei diversități largi de contribuții.

Legătură CoARA: Această abordare reflectă angajamentele CoARA de a recunoaște diversitatea contribuțiilor și traiectoriilor profesionale în cercetare, precum și de a susține evaluarea calitativă, contextualizată și responsabilă a rezultatelor, în funcție de specificul disciplinei și natura cercetării.

g. Evitarea indicatorilor bibliometrici în evaluarea calitativă a directorilor de proiect, precum și în stabilirea eligibilității acestora.

Indicatorii bibliometrici și cei bazați pe reviste (de tip factor de impact, indice h sau clasificări Q1/Q2) pot fi evitați în evaluarea calitativă a directorilor de proiect, precum și în stabilirea eligibilității acestora.

Pot fi utile instrucțiuni clare pentru evaluatori privind evitarea utilizării implicite a acestor indicatori bibliometrici, pentru a susține aplicarea principiilor CoARA și promovarea unei evaluări calitative și contextualizate.

Legătură CoARA: Respectă angajamentul CoARA de a abandona utilizarea inadecvată a metricilor bazate pe publicații sau reviste.

h. Recunoașterea dimensiunilor de impact extinse.

Evaluarea impactului poate include impactul științific, social, economic și tehnologic, precum și impactul proiectului asupra directorului de proiect și a echipei de cercetare, cu accent pe substanță și relevanță, și nu pe indicatori cantitativi.

Legătură CoARA: Aceasta sprijină evaluarea responsabilă și recunoașterea diversității tipurilor de impact în cercetare.

i. Integrarea explicită a practicilor Open Science, inclusiv a managementului datelor de cercetare aliniate FAIR în evaluarea proiectului de cercetare.

Spre exemplu, criteriile de evaluare pot include explicit practici de Open Science, managementul datelor de cercetare conform principiilor FAIR, precum și dimensiuni de etică și egalitate de gen, incluziune și diversitate. De asemenea, regulile privind cheltuielile eligibile pot include costuri care sprijină implementarea acestor cerințe (de exemplu publicare open access, diseminare, acces la infrastructuri de cercetare terțe). Aceste elemente recunosc implicit contribuții precum seturile de date și susțin alinierea cu principiile CoARA.

j. Integrarea dimensiunilor de etică, egalitate de gen, incluziune și diversitate.

Criteriile de evaluare ale proiectelor de cercetare pot include explicit dimensiuni de etică, egalitate de gen, incluziune și diversitate în conformitate cu principiile CoARA. De asemenea, se poate solicita existența unui Plan de Egalitate de Gen la nivelul instituției gazdă, în conformitate cu cerințele programului de finanțare aplicabil, pentru a susține implementarea acestor principii.

k. Transparență procedurală și existența unor statistici agregate publice.

Un cadru de evaluare a proiectelor de cercetare transparent poate include publicarea procedurilor și criteriilor de evaluare, transmiterea rapoartelor de evaluare către aplicanți, publicarea listelor de rezultate și a listelor de evaluatori după finalizarea competițiilor, acolo unde cadrul legal, precum și publicarea unor analize agregate ale rezultatelor evaluării (de exemplu, distribuția scorurilor sau ratele de succes pe domenii), care să nu afecteze confidențialitatea. Astfel de analize pot sprijini învățarea instituțională și îmbunătățirea continuă a procesului de evaluare. Suplimentar, comunicarea publică a unor statistici agregate privind participarea și profilul

aplicanților contribuie la creșterea transparenței și responsabilității, în conformitate cu principiile CoARA.

I. Consolidarea formării evaluatorilor.

Introducerea unor mecanisme de formare sau calibrare pentru evaluatori poate oferi repere comune privind interpretarea CV-ului narativ, aplicarea consecventă a criteriilor de evaluare, recunoașterea potențialelor bias-uri și evitarea utilizării implicite a indicatorilor bibliometrici. Astfel de repere contribuie la o aplicare mai uniformă a abordării calitative și la reducerea variațiilor între evaluatori, sprijinind evaluări echitabile și consistente în diverse contexte de finanțare a cercetării.

Legătură CoARA: Această recomandare reflectă angajamentul CoARA de a oferi training și ghiduri pentru evaluatori, promovând transparența, consistența și o aplicare responsabilă a criteriilor de evaluare a cercetării.

3. Concluzii

Livrabilul D1.1 sintetizează un set coerent de principii și bune practici pentru evaluarea proiectelor de cercetare, aliniate cu principiile și angajamentele CoARA, având ca obiectiv susținerea unei evaluări calitative, echitabile, transparente și responsabile. Bunele practici prezentate vizează atât evaluarea proiectelor de cercetare, cât și evaluarea profilului directorilor de proiect, punând accent pe calitatea științifică intrinsecă, pe contextualizare și pe recunoașterea diversității contribuțiilor și traiectoriilor profesionale în cercetare.

Documentul evidențiază importanța unui peer review calitativ robust, a utilizării CV-ului narativ, a limitării rezultatelor de cercetare raportate la cele mai relevante, a evitării utilizării inadecvate a indicatorilor bibliometrici și a recunoașterii unei game largi de rezultate de cercetare și tipuri de impact ale cercetării. De asemenea, sunt subliniate rolul transparenței procedurale, al comunicării publice a statisticilor agregate, precum și integrarea dimensiunilor de etică, egalitate de gen, incluziune, diversitate și practicile open science în procesele de evaluare.

Prin formularea acestui set de bune practici într-o manieră generală și transferabilă, livrabilul D1.1 poate servi drept ghid pentru organismele de finanțare interesate de adoptarea principiilor CoARA în evaluarea cercetării. În acest sens, documentul contribuie la sprijinirea reformei evaluării cercetării, în corelare cu inițiativele europene privind modernizarea sistemelor de evaluare și la consolidarea unei culturi a evaluării bazate pe calitate, responsabilitate și recunoașterea contribuțiilor autentice în cercetare.

4. Referințe

Principii CoARA - Arentoft, M., Berghmans, S., Borrell-Damian, L., Bottaro, S., Faure, J.-E., Gaillard, V., Glinos, K., Albacete, J. L., Morais, R., Morris, J., Schiltz, M., & Stroobants, K. (2022). Agreement on Reforming Research Assessment. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13480728>